

Wolniejszy wzrost eksportu rolno-spożywczego z Polski

Surowce rolne:

- Zboża:** Ceny pszenicy pod koniec sierpnia osiągnęły poziom najwyższy od 2013. Niewykluczone są dalsze wzrosty cen z uwagi na pogarszające się prognozy światowych zbiorów. Większa ma być podaż kukurydzy. Poprawiają się oczekiwania dot. zbiorów w Ameryce Pn.
- Mleko:** Susza w Australii przekłada się na spadki produkcji mleka. W UE, również z uwagi na suszę, możliwe jest spowolnienie wzrostów produkcji w 2H18. Spadków można spodziewać się w Irlandii, która jest istotnym producentem mleka w UE i drugim po Holandii eksporterem masła we Wspólnocie.
- Mięso:** Brazylia odbudowuje zaufanie na światowym rynku drobiu. W 2019 możliwy jest 3% wzrost eksportu mięsa kurcząt z tego kraju. Pogarsza się saldo w handlu wieprzowiną z Polski. Eksport mięsa w 1H18 wzrósł niespełna o 1% r/r, przy blisko 10% wzroście importu.
- Owoce i warzywa:** Niższe zbiory warzyw w Polsce i UE przekładają się będą na wzrost ich cen. Susza odbije się także na produkcji ziemniaków u głównych unijnych producentów. Plony ziemniaków w Niemczech, największego gracza w UE, mogą zmniejszyć się aż o 25% r/r.

Eksport rolno spożywczy w 1H18:

- Eksport produktów rolno-spożywczych z Polski w 1H18 wzrósł o 5,3% r/r do 13,86 mld EUR wobec 13% wzrostu w całym 2017. Spowolnienie to efekt mniejszego eksportu zbóż, a także owoców.

Ceny netto wybranych produktów rolnych w lipcu 2018

	Cena VII.18	Zmiana %	
		m/m	r/r
pszenica (zł/t)	693,20	1,1	0,1
kukurydza (zł/t)	679,70	1,3	-0,9
rzepak (zł/t)	1 566,00	3,0	0,1
drób (zł/kg)	3,93	3,9	1,7
trzoda chlewna (zł/kg)	4,68	1,0	-13,4
mleko (zł/hl)	129,38	0,7	-4,1
jabłka (zł/kg)	1,75	-15,0	-2,2

źródło: MRiRW, IERiGŻ-PIB, PKO Bank Polski

Departament Analiz Ekonomicznych

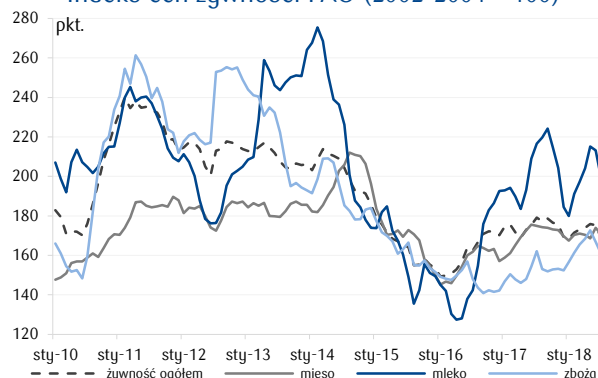
Zespół Analiz Sektorowych

analizy.sektorowe@pkobp.pl

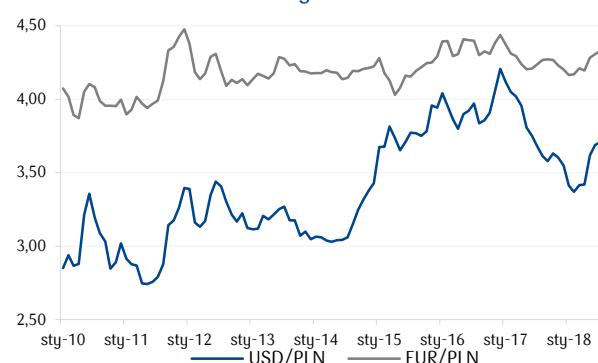
Mariusz Dziwulski

tel. 22 521 81 88

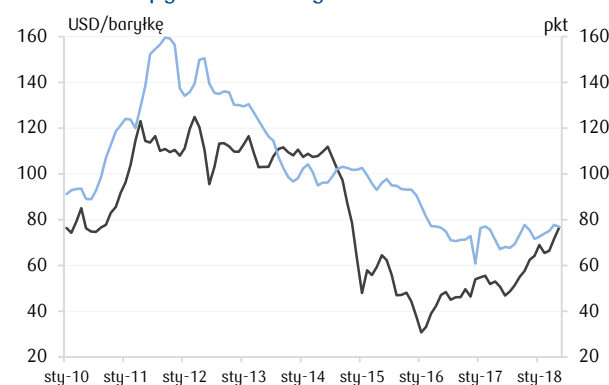
Indeks cen żywności FAO (2002-2004 = 100)

Kursy walut

Cena ropy vs światowy indeks cen nawozów

Źródło: FAO, NBP, Bank Światowy, PKO Bank Polski

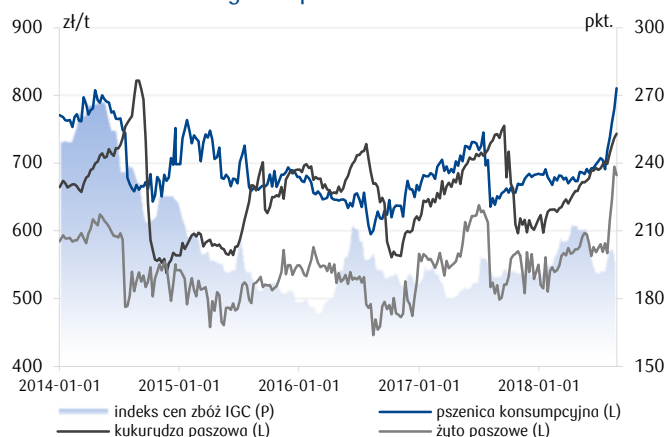
Ceny pszenicy najwyższe od 2013

- Według danych Ministerstwa Rolnictwa, ceny pszenicy konsumpcyjnej w połowie sierpnia (20-26.08.2018) wynosiły przeciętnie 810 zł/t, co było poziomem najwyższym od lipca 2013. Niemniej pod koniec sierpnia ceny z powodu niezrealizowania zapowiedzi wprowadzenia ograniczeń eksportu z Rosji, a także poprawy pogody w Australii, wykazywały lekkie spadki (niewykluczone, że tylko przejściowe).
- W kolejnych edycjach najważniejsze instytucje obniżają prognozy dotyczące światowej produkcji pszenicy. IGC (International Grains Council) w sierpniu 2018 określił zbiory tego zboża w sez. 2018/19 na 716 mln t (-5,5%), co byłoby najniższym wolumenem od sez. 2012/13. Jest to jednocześnie aż o 4,6 mln t mniej niż oczekiwano w lipcu 2018. Znacząca (-4,6 mln t) rewizja w dół jest spowodowana dalszym pogorszeniem prognoz produkcji w UE (-4,1 mln t m/m, do 135,8 mln t). Największe korekty prognoz zbiorów odnotowano w przypadku Niemiec, Bułgarii i Danii (po -0,6 mln t m/m) oraz Wlk. Brytanii (-0,5 mln t m/m). Szacunki zbiorów pszenicy w Polsce skorygowano z 10,3 do 10 mln t (-13% r/r).
- Dynamiczne wzrosty notują również ceny innych zbóż. Według MRiRW ceny żyta paszowego w sierpniu 2018 wzrosły aż o 26% r/r. Jęczmień w analogicznym czasie podrożał o 24% r/r.
- Na podwyżki cen żyta wpływ ma głównie sytuacja w Niemczech oraz w Polsce – odpowiednio 1. i 2. producent w skali globu. Ostatnia rewizja prognoz IGC dotyczących zbiorów tego zboża na świecie przyniosła korektę w dół aż o 1,1 mln t m/m (-8,9%) do 11,3 mln t (-2,4% r/r), z czego w samych Niemczech o 0,5 mln t do 2,1 mln t. Produkcja w Polsce może zmniejszyć się o ponad 7% r/r. Dla wzrostów cen istotny jest też sytuacja w Rosji, która również z powodu suszy zmniejszyła produkcję żyta o 24% r/r do 1,9 mln t. Spadki te sprawiają, że światowe zapasy żyta na koniec sez. 2018/19 wyniosą zaledwie 0,7 mln t (-75% r/r).

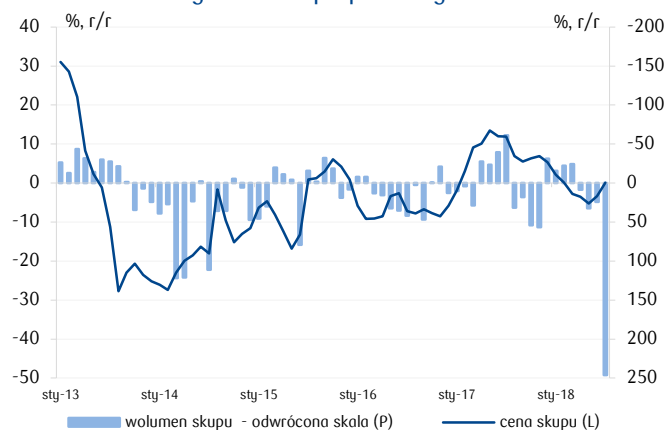
Rosną natomiast oczekiwania dot. zbiorów kukurydzy

- Mimo gorszych oczekiwań zbiorów w UE, IGC podniósł prognozy światowej produkcji kukurydzy z 1,052 mld t do 1,064 mld t (+1,9% r/r). Będzie to drugi wynik w historii, choć o 2,1% niższy do rekordu w sez. 2016/17. Nieznacznego wzrostu zbiorów oczekuje się w krajach Ameryki Centralnej i Północnej (+0,07% r/r). Jest to duża zmiana w stosunku do wcześniejszych, lipcowych prognoz, które wskazywały na spadek produkcji w tym regionie o -2,7%. Szczególnie poprawiły się oczekiwania co do zbiorów kukurydzy w USA z uwagi na sprzyjające warunki produkcyjne.
- Wzrost światowej produkcji kukurydzy nie będzie jednak w stanie pokryć rosnącego zapotrzebowania na świecie. Większe zużycie na pasze w USA, Argentynie i Brazylii, związane z rozwojem produkcji zwierzęcej, doprowadzi do zmniejszenia zapasów tego zboża u jego głównych eksporterów. Mimo to, będą one wyższe niż oczekiwano wcześniej, a prawdopodobny wzrost cen łagodniejszy.

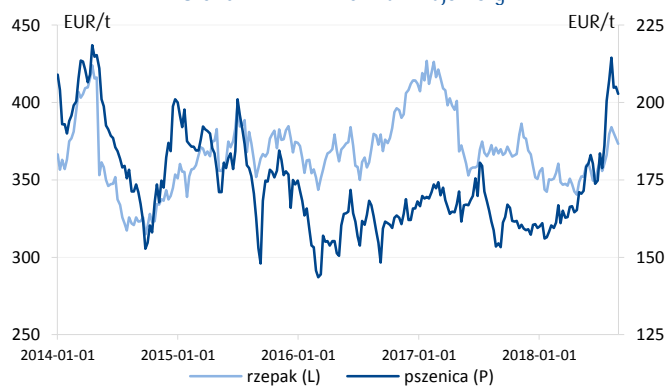
Ceny zakupu zbóż w Polsce

Zmiany cen i skupu pszenicy w Polsce

Ceny kontraktów terminowych na pszenicę i rzepak Euronext-MATIF - kontrakt najbliższy

Źródło: MRiRW, GUS, Datastream, MRiRW, PKO Bank Polski

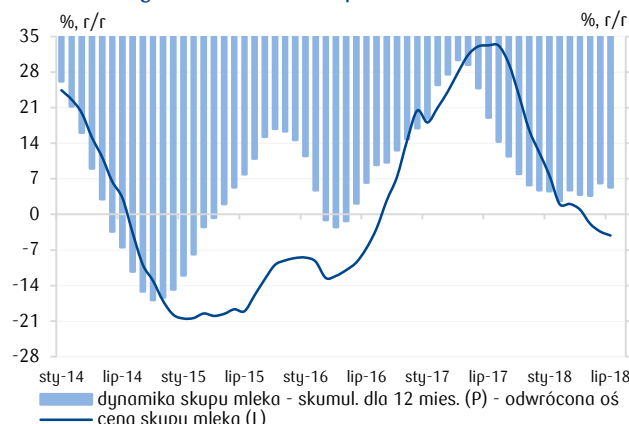
Susza w Australii – produkcja mleka niższa od oczekiwań

- Niedobór wody odczuwalny jest najbardziej we wschodniej i południowej Australii. W stanie Nowa Południowa Walia susza jest największa od 1965. USDA szacował wcześniej, że produkcja mleka w Australii w nowym sezonie (2018/19) wzrośnie o 2% r/r. Niemniej z uwagi na spowodowane suszą ograniczenia w dostępie do pasz objętościowych, osiągnięcie takiego wyniku może okazać się trudne, mimo iż ostatnie doniesienia wskazują na poprawę warunków pogodowych.
- Oznaki wyhamowania widoczne były już w końcówce sez. 2017/18. Wg danych dairyaustralia.com.au, australijska produkcja mleka w czerwcu 2018 zmniejszyła się o 1,4%, pierwszy raz od ponad roku. W lipcu produkcja obniżyła się o 4,2% r/r. Warto dodać, że w całym sez. 2017/18 odnotowała wzrost o 3,1% r/r.

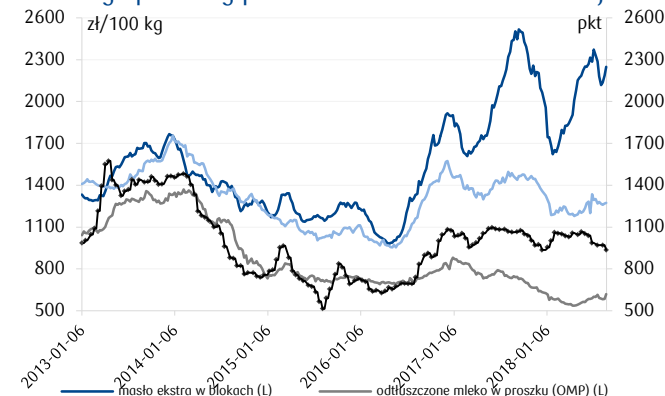
Produkcja w UE z powodu suszy może wyhamować

- Skutki występującej suszy na znacznym obszarze w UE mają dotychczas umiarkowane odzwierciedlenie w danych dotyczących unijnego skupu mleka. W czerwcu 2018 (za Eurostat) dostawy mleka w UE zwiększyły się o 1,4% r/r wobec 2,1% wzrostu w 1h18. Szczątkowe dane dla lipca także nie wskazują na istotne zmiany względem poprzedniego miesiąca. Zaskakująco mocno wzrósł skup mleka w Polsce w lipcu (o 7,7 % r/r, za GUS).
- Możliwe, że w kolejnych miesiącach dynamika produkcji mleka spowolni bardziej. Wskazuje na to znaczny ubytek pasz objętościowych dla krów w wielu krajach unijnych. Wskaźnik produktywności pastwisk liczony przez KE (MARS Bulletin z 28/08/2018) w lipcu i sierpniu 2018 osiągnął poziom najniższy od początku prowadzenia przez KE takich obserwacji, czyli od 1999. Najniższe wartości wskaźnika (bliskie historycznym minimom) odnotowano w środkowej i północnej Europie, w tym w Niemczech, Irlandii oraz północnej Francji. Prawdopodobieństwo spadku produkcji w tych krajach jest zatem największe.
- Szczególnie wrażliwa na poziom strat w paszach objętościowych może być produkcja mleka w Irlandii, oparta na ekstensywnym chowie krów mlecznych. Na spadki w tym kraju w 2h18 wskazują dane o mniejszej ilości mleka sprzedanego do konsumpcji bezpośredniej w lipcu 2018 (-2,4% r/r, za edairynews.com), a także mniejsza produkcja masła (-3,9% r/r). Irlandia jest trzecim producentem masła w UE, i drugim (po Holandii) jego eksporterem wśród krajów Wspólnoty. Stąd spadki produkcji mogą istotnie wspierać ceny w UE w 2h18, zwłaszcza w obliczu możliwego spowolnienia produkcji w Niemczech oraz Francji (1 i 2 producent masła w UE). W kierunku spadków w 4q18 oddziaływać może jednak większa podaż masła z Nowej Zelandii, największego eksportera tego produktu w skali światowej.
- Według danych MRiRW przeciętna cena zbytu masła w blokach w sierpniu 2018 była niższa o 9% r/r. Na dynamikę spadków cen wpływa wysoka baza odniesienia z 2017, niemniej masło wciąż pozostaje historycznie drogie.

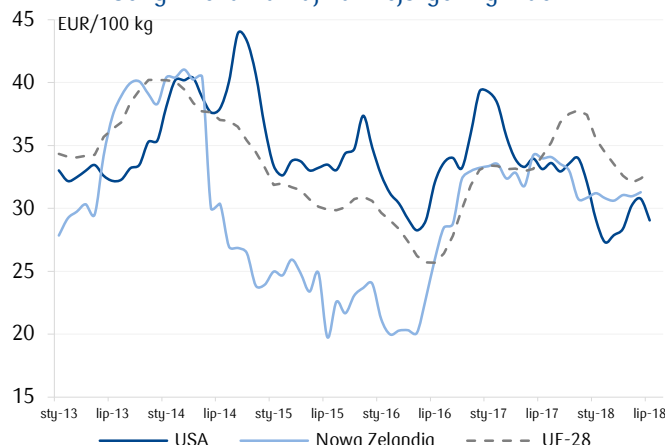
Dynamika cen i skupu mleka w Polsce

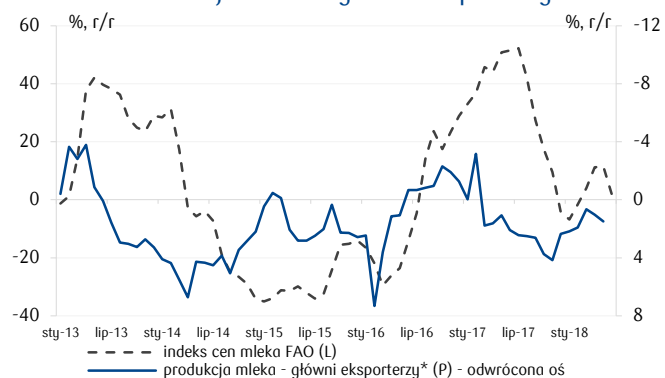
Ceny sprzedaży przetworów mleczarskich w kraju

Ceny mleka na najważniejszych rynkach

Produkcja mleka – główni eksporterzy

Źródło: GUS, MRiRW, KE, CLAL, PKO Bank Polski

Produkcja drobiu w Brazylii

- Po spadku w 2018, według USDA w 2019 produkcja mięsa kurcząt w Brazylii może zwiększyć się o 2,3%, do 13,9 mln t. Wyższa produkcja wspierać będzie eksport drobiu z tego kraju, który zwiększy się o 3%. Wzrost wynika z utrzymywania wysokiej konkurencyjności cenowej drobiu brazylijskiego oraz problemów z ptasią grypą w niektórych krajach, które wzmacniają światowy popyt na drób.
- Brazylia odbudowuje także zaufanie na arenie międzynarodowej po problemach branży związanych z jakością mięsa i skandalu korupcyjnym w 2017. Niemniej, wciąż utrzymujące się bariery polityczne i proceduralne w eksporcie na rynki takie jak Arabia Saudyjska, Chiny oraz Unia Europejska mogą ograniczać wzrost dynamiki sprzedaży zagranicznej brazylijskiego drobiu. USDA ocenia, że łączna sprzedaż zagraniczna mięsa kurcząt z Brazylii w 2019 ma być niższa niż w 2017 (o 1,4%), co oznacza, że presja ze strony podaży drobiu z tego kraju na spadki cen nie będzie aż tak znacząca.

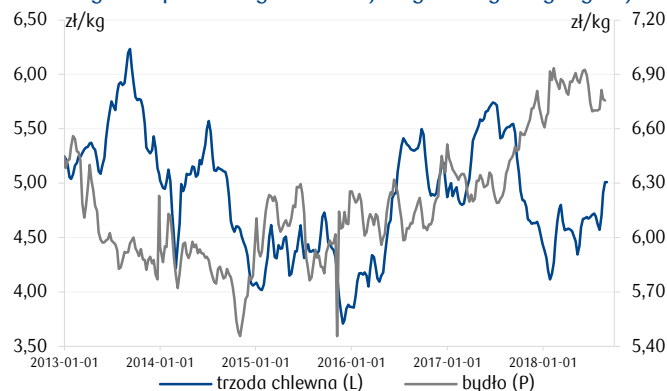
Wzrost pogłowia świń w Danii, spadek w Niemczech

- Wstępne szacunki Eurostatu wskazują, że pogłowie świń w Niemczech w czerwcu 2018 zmniejszyło się o 1,1% r/r, do 26,89 mln szt. Oznacza to, że było najniższe od 2011. Niewielkie spadki odnotowano też we Włoszech (-0,1% r/r). Z drugiej strony wzrasta pogłowie w Danii (+3,3% do 12,9 mln szt.), choć już wolniej niż w grudniu 2017, co jest wynikiem osłabienia koniunktury na rynku wieprzowiny.
- Dane dotyczące pogłowia świń w Polsce w czerwcu 2018 zostaną opublikowane przez GUS w połowie września. Możliwe, że z uwagi na coraz większy zasięg ASF oraz spadek cen trzody chlewnej w 1h18 wskażą one na wyhamowanie wzrostu pogłowia świń w kraju. Warto jednak pamiętać o bardzo szybko rosnącym imporcie prosiąt i warchlaków do Polski, który oddziałuje w kierunku wzrostu liczebności krajowego stada. Według Eurostatu w okresie styczeń-maj 2018 wyniósł on 2,81 mln szt. (CN01039110), tj. więcej o 21% r/r.

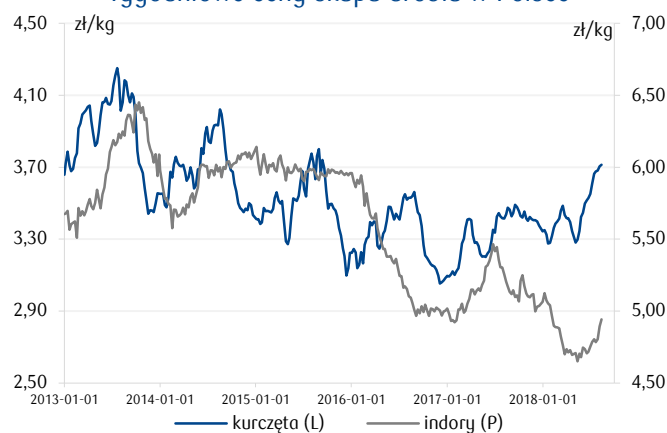
Pogarsza się saldo w handlu mięsem wieprzowym z Polski

- W 1h18 eksport mięsa wieprzowego z Polski zwiększył się o 0,6%, do 240 tys. t. Jest to znacząco wyhamowanie po trzech latach dość wyraźnych wzrostów, które poprzedzał spadek w 2014 wywołany wystąpieniem ASF w kraju i rosyjskim embargiem. Jednocześnie w 1h18 import mięsa wieprzowego do Polski wzrósł o 9,7%, co spowodowało, że ujemne saldo w handlu tym towarem zwiększyło się do 131 tys. t z 99,8 tys. t w 1h17.
- Przyczyną niskiej dynamiki eksportu są mniejsze wysyłki do UE, głównie Włoch. Słabnie także sprzedaż do USA (drugi odbiorca mięsa z Polski). O ile w 1h18 eksport do USA wzrósł o 22% r/r, to łącznie w maju i w czerwcu obserwowano spadek sprzedaży o 11% r/r. Mogło to mieć związek z podwyższeniem ceł na amerykańską wieprzowinę przez Chiny od kwietnia br. skutkujące spadkiem zainteresowania USA zakupami w Europie.

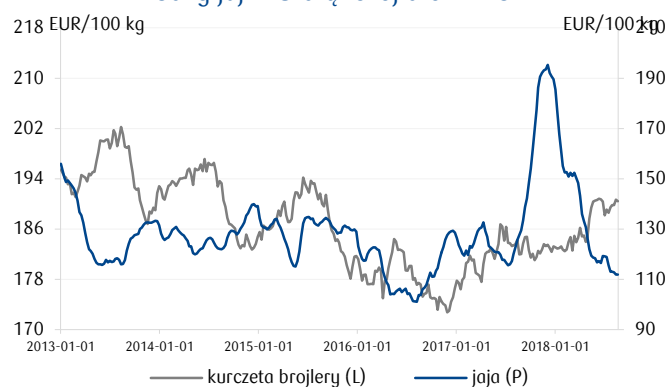
Ceny zakupu trzody chlewnej i bydła wg wagi żywej

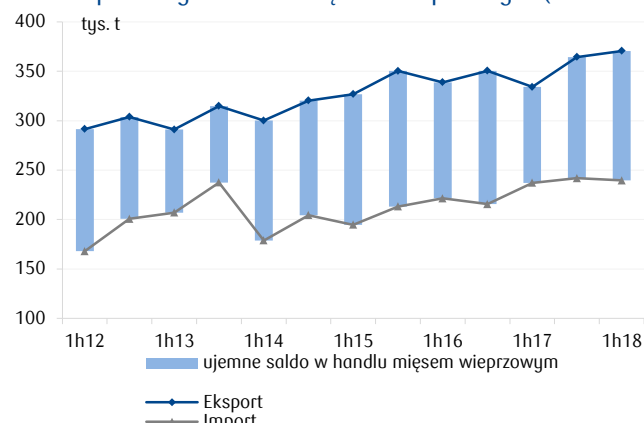
Tygodniowe ceny skupu drobiu w Polsce

Ceny jaj i kurcząt brojlerów w UE

Saldo polskiego handlu mięsem wieprzowym (CN0203)

Źródło: GUS, MRiRW, KE, Eurostat, PKO Bank Polski

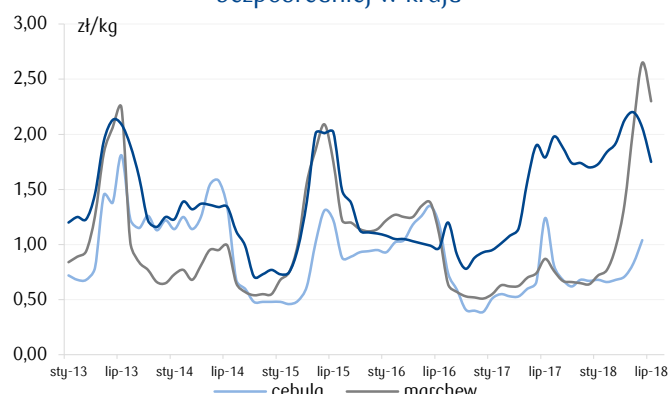
Wyższe ceny warzyw

- Mniejsze zbiory warzyw w UE i w Polsce, w znaczącym stopniu spowodowane suszą, mają już odzwierciedlenie w postaci znacznych wzrostów cen warzyw. Według danych publikowanych przez Ministerstwo Rolnictwa w sierpniu w relacji rocznej podróżowała większość gatunków, w tym marchew, cebula oraz kapusta. Susza obejmuje kraje o dużym znaczeniu w produkcji warzyw w UE, w tym teren Belgii, która jest największym producentem warzyw mrożonych w UE. PROFEL, w piśmie skierowanym do KE, wskazał w sierpniu br., że z powodu suszy straty w zbiorach warzyw do przetwórstwa w UE w niektórych przypadkach (np. cebuli) mogą wynieść 15-50%. W lipcowym szacunku ziemioplodów rolnych i ogrodniczych GUS szacował wstępnie, że produkcja warzyw w Polsce może obniżyć się o 8% r/r.
- Znaczne spadki notuje produkcja mrożonych warzyw w kraju. W czerwcu i lipcu 2018 duże zakłady wyprodukowały ich mniej o 30% r/r (za GUS), co związane jest ze spadkiem podaży surowca do przetwórstwa. Skala spadku produkcji mrozonek jest znacznie większa od oszacowanego przez GUS spadku zbiorów warzyw gruntowych. Wskazuje to na możliwość korekty w dół szacunków produkcji warzyw w kolejnej, wrześniowej publikacji GUS, zwłaszcza, że według IUNG w lipcu i sierpniu susza rolnicza utrzymywała się wciąż na znacznym terytorium kraju.
- Wzrost zbiorów owoców przekłada się z kolei na większą produkcję mrożonych owoców w Polsce. Według danych GUS dla firm dużych (zatrudniających 50 i więcej osób) produkcja mrożonych owoców i orzechów w czerwcu i lipcu 2018 wzrosła o 24% r/r, do rekordowego, jak na ten okres, poziomu 198 tys. t. Produkcja mrożonych owoców w tych dwóch miesiącach stanowi blisko 50% łącznego jej rocznego wolumenu co sugeruje, że w całym sezonie 2018/19 (liczonym od czerwca do maja) osiągnąć może również rekordowy poziom.

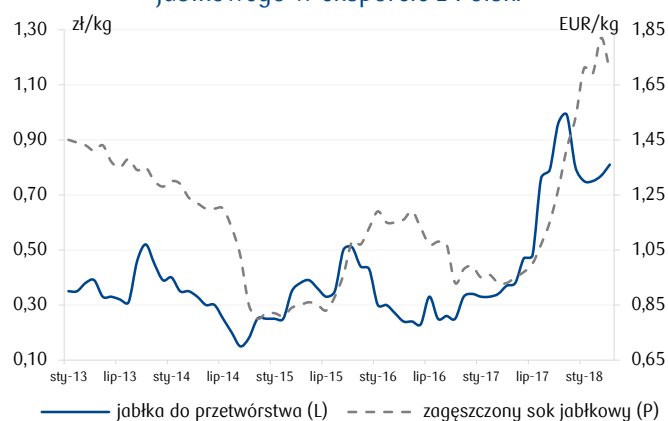
Mniej ziemniaków, wyższe ceny

- Tegoroczna produkcja ziemniaków w UE będzie znacząco niższa niż rok wcześniej. KE prognozuje, że przeciętny plon ziemniaków w UE w 2018 obniży się o 12% r/r. Warto jednak zauważyć, że w poprzedniej lipcowej publikacji MARS, szacowano spadek plonów na ok. 6%. Największego spadku plonowania można spodziewać się w Niemczech, które są największym producentem ziemniaków w UE – o 25% r/r. Przy tylko nieznacznym spadku areálu upraw (za Eurostat) zbiory bulw w tym kraju mogą być najniższe po 1990. W Belgii, zdaniem KE, plony obniżą się o 12% r/r, tj. podobnie jak w Holandii.
- Na znaczny spadek produkcji w Europie zachodniej i północnej zwraca uwagę NEPG (North-Western European Potato Growers), który szacuje straty w uprawach w Niemczech, Francji, Belgii, Holandii i Wlk. Brytanii łącznie na 15-25%. Spadek produkcji w głównych regionach upraw, oraz lokalnie (wg KE plony ziemniaków w Polsce będą niższe o 9,4% r/r) będą miały przełożenie na wzrosty ich cen w 2h18.

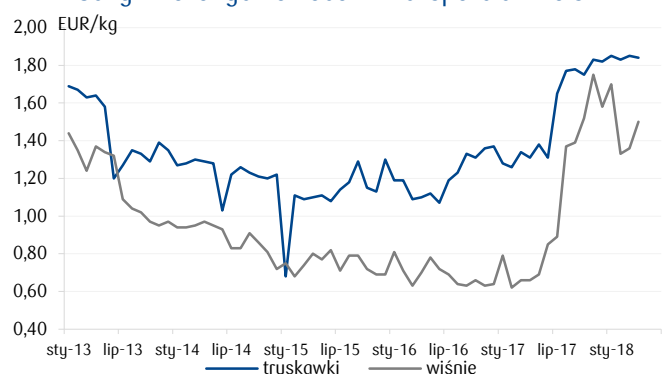
Miesięczne ceny skupu owoców i warzyw do konsumpcji bezpośredniej w kraju

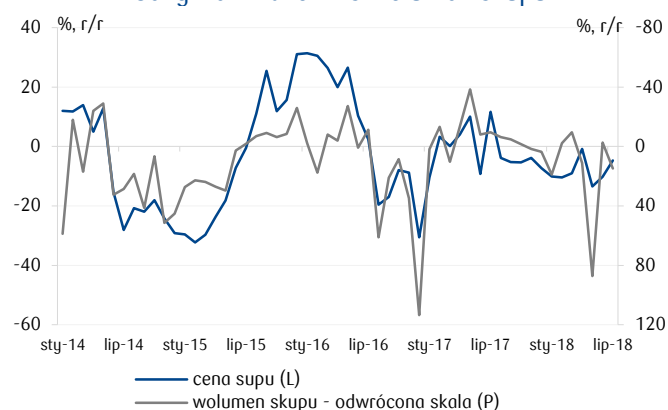
Ceny skupu jabłek do przetwórstwa i ceny soku jabłkowego w eksporcie z Polski

Ceny mrożonych owoców w eksporcie z Polski

Ceny ziemniaków vs wolumen skupu

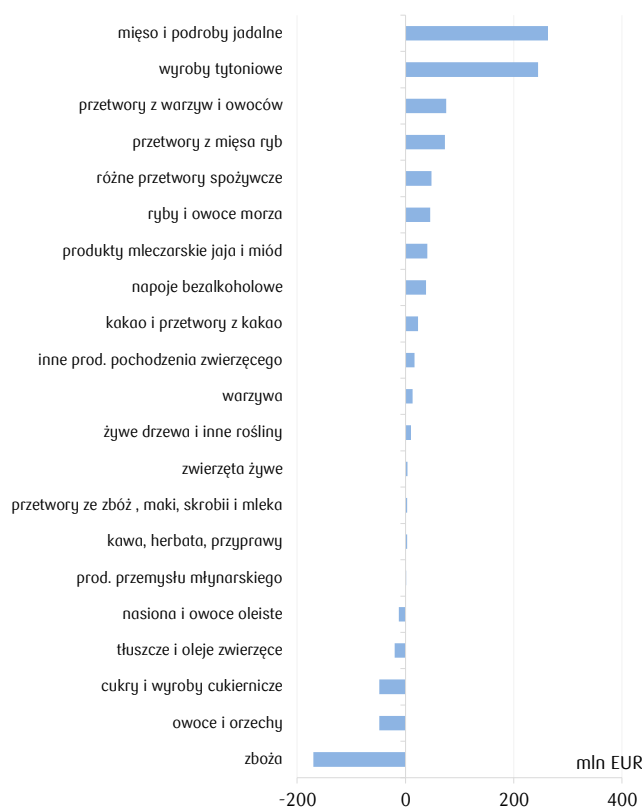

Źródło: ZEO IERIGŻ-PIB, MRIRW, GUS, PKO Bank Polski

Eksport rolno-spożywczy z Polski wzrasta, ale wolniej

- Eksport produktów rolno-spożywczych z Polski w 1h18 wzrósł o 5,3% do 13,86 mld EUR wobec 13% wzrostu w całym 2017.
- Na spowolnienie przełożył się przede wszystkim eksport zbóż, który odnotował największy, pod względem wartości spadek, (-35% r/r) do 307,2 mln EUR. Sprzedaż zagraniczną ograniczała odbudowa produkcji zbóż w UE a także wzrost roli Rosji w światowym eksporcie pszenicy skutkujący spadkiem dostaw z Polski na rynki północnoafrykańskie. Możliwe jest utrzymanie tendencji spadkowej w eksporcie zbóż w 2h18 z uwagi na zmniejszenie krajowej produkcji zbóż oraz relatywnie wysoki, mimo spadku, eksport pszenicy z Rosji w sez. 2018/19. W kierunku wzrostu wartości eksportu oddziaływać będą natomiast wyższe ceny, wynikające ze spadku światowych zbiorów, a także wysoki popyt na rynkach unijnych, gdzie deficyt zbóż będzie istotnie odczuwalny.
- Drugą kategorią pod względem wartości spadku eksportu żywności w 1h18 były owoce (CN08). Spadek o 48,5 mln EUR (-8,3% r/r), do 536 mln EUR wynikał przede wszystkim z znacznego spadku produkcji w 2017, będącego efektem strat przymrozkowych. Szczególnie dotyczy to jabłek, które dominują w eksporcie owoców z Polski od stycznia do czerwca. Spadku wolumenu nie kompensowały znacząco wyższe ceny owoców w eksporcie. W 2h18 oczekiwany jest znaczący wzrost sprzedaży zagranicznej w ujęciu wolumenowym z uwagi na rekordowe zbiory owoców w kraju, po ubiegłorocznym znaczącym spadku. Wzrost wartości eksportu może być nieznaczny, a czynnikiem hamującym jest bardzo silny spadek cen owoców w 2h18.
- Największy udział w strukturze wzrostu eksportu rolno-spożywczego z Polski w 1h18 miało mięso i podroby jadalne. Ich sprzedaż zwiększyła się o 12% do 2,46 mld EUR, głównie dzięki większemu eksportowi mięsa i podrobów drobiowych (+22% r/r do 1,1 mld EUR). Utrzymujący się silny popyt w krajach azjatyckich oraz afrykańskich, w także wznowienie wysyłek na perspektywiczne rynki Chin oraz RPA może spowodować dalszy wzrost wartości eksportu tej kategorii.
- Z uwagi na spowolnienie produkcji w UE i Australii oraz prawdopodobnie mniejszą dynamikę spadku cen może przyspieszyć również sprzedaż zagraniczna produktów mleczarskich (CN04), choć z uwagi na ubiegłoroczną bazę wzrost będzie ograniczony. W 2017 były one kategorią, która miała największy wpływ na wzrost eksportu żywności z Polski (+36% r/r). Spowolnienie w 1h18 wynikało ze spadku cen, oraz odbudowy światowej podaży mleka.

Zmiana wartości eksportu rolno spożywczego z Polski według kategorii 1h18/1h17

Źródło: Insigos, PKO Bank Polski